

Brocki, Zygmunt

"Mikołaj Kopernik. Studium językowe o rodowodzie i narodowości", Stanisław Rospond, Opole 1973 : [recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 19/2, 378

1974

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nik), Przemysława Olszewskiego (limnolog), Stanisława Staszica, Walerego Goetla, Władysława Szafera, Ludwika Zejsznera...

Osobne hasło: *Naukowe badania* obejmuje przegląd badań naukowych w Tatrach, począwszy od Christiana Augustini ab Hortis (1598—1650) mineraloga i botanika, a skończywszy na czasach po II wojnie światowej, charakteryzujących się nie spotykaną przedtem ilością badań indywidualnych i zespołowych.

Szkoda, że nie dodano literatury przy ważniejszych hasłach. Podniosłoby to już i tak bardzo wysoką wartość książki. Dla bibliografów Tatr, jakimi są autorzy *Encyklopedii tatrzańskiej*, nie stanowiłoby to wielkiej trudności.

W zasadzie *Encyklopedia tatrzańska* uwzględnia same Tatry. Nie trzymano się tego sztywno. Również bowiem i pewne zagadnienia Podtatrza zostały tu uwzględnione, jako że trudno byłoby przeprowadzić ostrą granicę. *Encyklopedia tatrzańska* uwzględnia w zasadzie wszystko co wiąże się z Tatrami — osoby, geologię, rośliny, zwierzęta, instytucje, czasopisma, urządzenia związane z turystyką, ochroną przyrody, ochroną klimatu.

Mamy piękną i pożyteczną, a przy tym unikalną w literaturze światowej, książkę dotyczącą gór.

Henryk Jost

Stanisław Rospond: *Mikołaj Kopernik. Studium językowe o rodowodzie i narodowości*. Opole 1973 Opolskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, ss. 245, 34 ilustr. 5 map.

Książka stanowi podsumowanie dotychczasowych badań i publikacji autora w zakresie zagadnień językowych związanych z osobą Kopernika. Składa się z przedmowy i 15 rozdziałów. W pierwszym autor zestawiał to, co Polacy i cudzoziemcy pisali o narodowości Mikołaja Kopernika, następnie zajmuje się nazwiskiem *Kopernik* i nazwą miejscowości, z której się wywodzi ród Koperników — nazwą *Koperniki* na Śląsku, dalej — imieniem Mikołaj w rodzie Koperników, rodowodem matki Mikołaja Kopernika i nazwiskiem rodu Watzenrodów, nazwiskami nauczycieli, przyjaciół i znajomych Mikołaja Kopernika, krakowskimi mieszczanami i studentami pochodzącymi ze Śląska, nazewnictwem Torunia i jego okolicy oraz polszczyzną Warmii i Mazur w czasach Kopernika, Kopernikiem jako geografem i znawcą toponimii Prus, wreszcie pisze o tym, jak Kopernik rozmawiał z ludnością polską Warmii i jaka była jego znajomość języka niemieckiego.

W zestawieniu źródeł i literatury (s. 233—240) 22 pozycje to publikacje samego autora książki.

Z. Br.

Grant Konstantynowicz Cwiera wa: *Anyos Jedlik 1800—1895*. Leningrad 1972. Izdatielstwo „Nauka” Leningradskoje Otdielenije ss.86, nlb. 2, rys. bibliogr. AN SSSR Nauczno-Bibliograficzeskaja Serija.

W niedużej objętościowo pracy zawarł autor¹ dzieje życia i działalności małego na ogół znanego poza granicami swej ojczyzny węgierskiego fizyka i elektryka Anyosa Jedlika, pierwszego twórcy działającego modelu silnika elektrycznego o ruchu obro-

¹ G. K. Cwiera wa, radzieckiej inżynier energetyk, jest też autorem książek biograficznych: *Prokop Diviš*, Moskwa 1965 (zob. K. Černy: *Prokop Diviš — český vynálezca piorunochronu*, „Przegľad Elektrotechniczny” 1958 nr 12 s. 639—40 i rec. Ł. G. Dawydowa, „Woprosy Istorii Jestiestwoznanja i Techniki” 1968 nr 24 s. 97—8); *Nikola Tesla*, Moskwa 1974.